

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

An ex revocatione? parag. 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

renuntiationem accepavit, expirat gratia; si nondum accepavit, non expirat. Ratio prioris partis est, quia, si tu gratiam renuntiasti, & Superior accepavit, jam amplius illa tua non est. Ratio partis posterioris est, quia, sicuti universaliter Donatio alicujus rei non acceptata, non transfert rei dominium in alterum, sed remanet res in Donante, ita, in renuntiatione gratiae non acceptata à Superiore, remanet ea gratia in ipso renuntiante.

3. Hinc sequitur Primò, ut quamvis millies renuntiaverit quis impetratae dispensationi, etiam lacerando literas concessionis, possit illa uti, quia dum Superior renuntiationem non accepavit, remanet gratia apud dispensatum.

4. Superior autem legitimus, qui, in casu nostro Dispensationum Matrimonialium, acceptare renuntiationem valeat, est solus Summus Pontifex, quia universaliter ille, vel ejus Superior potest renuntiationem gratiae acceptare, qui illam concedere potest. Unde fit, ut Ordinarius loci, & Confessarius, quibus solet committi potestas dispensandi, non possint (ut notat Castropalansus) legitime renuntiationem dispensationis acceptare, quia in Rescripto Pontificis conceditur quidem, illis dicta potestas dispensandi sed nihil de potestate renuntiationem acceptandi.

Castrop. T. 1. sr. 3. d. 4. p. 17. n. 10. *Pör.* l. 8. de potestate renuntiationem acceptandi. *matr. c. 18. §. 3. n. 20.* fationis, neque illam cessare: *b* quia si cessasset, certè non aliudè, nisi, quia tacitè per de matr. non utum v. gr. quinque, octo, decem annorum intelligeretur renuntiata; sed renuntiatione sola, ut dictum est, etiam expressa non sufficit. *Castrop. l. c. §. 18. an. 3.* cit ad gratiae cessationem; ergo multo minus tacita.

§. III.

An ex revocatione?

Castrop. T. 1. sr. 3. d. 4. p. 21. §. 1. *d* sua de leg. l. 8. c. 37. *Sanct.* l. 8. mat. d. 33. n. 1. *citatis multa iura et Doctores.*

1. **V**T expeditus huic quaestioni faciam satis, praemittet tria. Primò. Privilegium, quod nihil aliud est, nisi potestas alicui concessa ad faciendum aliquid alias ex lege prohibitum (neque enim hic nos loquimur de privilegio, quod dominium alicujus rei transfert in privilegiatum, de quo lege *Castrop. c.*) privilegium; inquam, seu similis gratia revocari potest ex natura sua ab eo, qui illud concessit; vel ab ejus Successore,

vel ab ejus Superiore. Ratio est, quia Superior, quando privilegium concedit, nec suo, nec Successoris, nec Superioris juri praedjudicat. Quare, & ipse, & illi semper retinent potestatem requirendi à subdito legis observantiam, vel certè de novo ejusmodi observantiam praecipendi. Dixi (ex natura sua) propter ea, quae mox subdam.

2. Praemittit Secundò. Privilegium aliud est onerosum, aliud merè liberale, seu gratiosum. Onerosum est illud, quod conceditur ex causa onerosa, seu per modum contractus, puta sub onere alicujus pretii, vel operis. Ejusmodi est privilegium, quod alicui conceditur cum conditione, si tantam elemosynam erogaverit, si illam peregrinationem susceperit, si ad praeliandum contra Infideles se contulerit, &c. Atque huc etiam reducuntur alicui privilegium remuneratorium, seu concessum ob aliqua merita, ut si gratia quæpiam alicui concedatur, quia ad bellum is se contulit, quia illud, vel illud Beneficium contulit Ecclesiae, vel Principi, &c.

3. Privilegium autem merè liberale est illud; quod, praescindendo à quocunque onere, gratis conceditur.

4. Ex hac duplici Privilegiorum classe onerosum, nisi addit justa, ac proportionata causa, & nisi fiat restitutio, seu compensatio praedicti pretii, revocari non potest. Quod si revocaretur, nulla esset revocatio, utpote injusta. Ita cum aliis Castropalansus. Id, quod Doctores extendunt ad privilegium remuneratorium, notantque nonnulli, ejusmodi esse non pauca privilegia concessa Religionibus, quando, saltem habent proportionem cum meritis illis, quorum mentio in tenore Concessionis Privilegii fit.

5. Privilegium verò merè liberale datum à Superiore contra proprium jus; revocari quidem validè potest ab ipso, vel ejus Successore, vel ejus Majore Superiore, ut dictum est num. primo, tamen, si revocetur sine causa justa, peccabit revocans, sed, (praescindendo ab aliquo graviore inconveniente, quod possit occurrere) solum venialiter, cum enim ex natura sua Beneficium absolute collatum requirit esse perpetuum, si Superior sine causa illud postquam dedit, revocet, faciatque temporale, non poterit (quamvis ea mutatio fuerit sub ejus potestate) notam inconstantiae, & levitatis evitare.

6. His positis, restringendo nos ad nostrum argumentum de Dispensationibus Matrimonialibus (de gratiis enim aliis universaliter, præcitati legantur Doctores) Dico, nobis esse cum distinctione respondendum. Nam, vel sermonem habemus de Dispensationibus in foro externo concessis per viam Datarie, vel de concessis in foro conscientie per viam Pœnitentiariæ. Illæ sine justa causa revocari non possunt à Pontifice, quia sunt privilegia concessa per modum contractus sub onere elemosynæ solutæ à Dispensata. Quare, si Pontifex, existentē iusta causa, revocare validè eas velit, debet pretium, ut modo num. 4. dictum est, reddere. Hæc vero pro foro conscientie datæ, neque sine justa causa debent revocari, quia, ut diximus, adesset culpa levitatis, & inconstantiæ, tamen hæc validè revocabuntur, ut jam num. 5. indicavimus, si vè immediatè ipse Pontifex illas Dispensationes expedierit, si vè mediis suis Delegatis. Illud signate docet Sanc. *n* Pœnitentiarium non posse, sine causa, validè revocare eas concessiones Dispensationum, quas expedire consuevit, eas enim concedit ex auctoritate sibi tradita à Pontifice: at non constat, ipsum habere potestatem concessas revocandi, ut *b* Pont. l. 8. libet. Lege Suar. allatum à Pontio *b* majori rem potestatem circa prædictas revocationes §. 2. n. 13. concedentem.

§. IV.

An Dispensatio, vel Potestas delegata ad dispensandum cesset morte Pontificis Delegantis?

1. **D**E Dispensatione difficultas non est. Si enim illa semel jam legitimè concessa fuit, non cessat morte concedentis, quia non potest infirmari ex superveniente facto, quod firmum semel absolute fuit, ut ex multis Doctoribus notavit Sanc. *e* & ex Doctrina afferenda colligari nùm. 10.

2. De Potestate autem Delegata ad dispensandum est difficultas. Pro qua præmitte. Primo sic. Negotium aliquod alicui Delegato commissum, vel ab eodem Delegato fuit cœptum, & tunc res dicitur non integra: vel nondum cœptum fuit, & res dicitur tunc integra.

3. Sed, quæ actio Delegati facit rem cœp-

tam, vel non cœptam, adeoque non integram, vel integram?

Respondeo cum Sanc. *d* In literis Justitiæ: *d* Sanc. l. 6. id est in iis, in quibus constituitur quis Judex n. 94. in aliqua causa, tunc res non est integra, quando Judex primum actum Juridicum exercet. Et per Sanc. quidem loc. cit. hic primus actus est citatio partis, per Castropal. *e* vero est *e* Castrop. quilibet alius actus, quo Judex incipit uti iurisdictione, ut indicere locum Iudicii, præcipere, ut citetur pars, &c. Et nota, per primum hunc actum dici Jurisdictionem delegatam radicari, & veluti firmari in Delegato. In literis vero gratiæ, id est, quando non adest pars contraria, quæ citari possit, ut est in Rescriptis Dispensationum, & gratiarum (de quibus aoster dumtaxat est sermo) tunc res non est integra, quando Delegatus auctoritative fecit primum actum, ut, si cepit vocare partem, vel, si mandavit cognosci de veritate precum, &c. Quo pacto etiam in ipso dicitur Jurisdictione radicari.

4. In literis ergo, in quibus nulla actio cœpta à Delegato est, res integra erit, sicuti, in quibus prædicta aliqua actio cœpta fuit, rem non esse integram, dictum est.

Solam præsentationem literarum Delegato factam nunquam facere negotium cœptum, notat ibidem Castrop. *f*

5. Præmitte Secundo sic: Gratia, quæ in his literis (de quibus nos agimus) continetur, interdum est facta, interdum facienda. Gravia facta est illa, quæ conceditur alicui, ut illa gratia is fruatur, ut, sua. Talis esset v. g. potestas, quam Pontifex alicui v. g. Petro daret, ut dispenseret cum iis, quibus ipse Petrus veller. Gratia autem facienda est illa, quæ conceditur ita alicui certæ personæ v. g. Cæsari, ut ipsi immediatè non concedatur, sed datur alteri, hoc est Cæsari illam Titio v. g. conferat. Quandoquidem enim tunc non dicitur Titio concessa est gratia, merito dicitur gratia ipsi facienda.

6. Hoc autem peculiare habet gratia facta, ut non expiret per mortem ejus, qui illam h. C. Grandedit, vel per ejus amotionem ab officio, si quidem præter claros Textus, h. gratia Principis debet esse ex se, nisi expresse limitetur, off. Deleperpetua. At gratia facienda expirat in prædicta morte, vel amotione ab officio: nam tunc ejusmodi collata potestas non habet, nisi rationem mandati, seu commissionis, qua Prin-